

АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА АНКЕТЕ
О МЕТРОЛОШКИМ ПОТРЕБАМА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
2016

САДРЖАЈ

1. Групе заинтересованих страна које су учествовале у реализацији анкете.....	3
2. Исказане потребе за проширењем обима услуга ДМДМ	4
2.1 Еталонирање.....	6
2.2 Консултације и обуке.....	8
2.3 Међулабораторијска поређења у сврху испитивања оспособљености (ПТ шеме)	9
3. Остале исказане потребе заинтересованих страна	13
4. Референце	16

ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ

У оквиру Посебаног циља 1 – „Унапређивање карактеристика постојећих и развој нових националних еталона у складу са потребама свих заинтересованих страна у Републици Србији“, на основу мере 1.1-„Преиспитати метролошке потребе свих заинтересованих страна у Републици Србији и области мерења које је неопходно унапредити, односно утврдити области мерења у којима је потребно остварити нове националне еталоне“ Акционог плана за спровођење Стратегије развоја система инфраструктуре квалитета у Републици Србији за период 2015. –2020. године, за 2016. годину, реализована је активност „1.1.1 Припремити упитник и спровести анкету потреба за услугама лабораторија за еталонирање, испитних лабораторија, лабораторија за контролисање као и корисника метролошких услуга у индустрији“ у циљу преиспитивања метролошких потреба у Србији, ради одређивања смерница развоја постојећих и развоја нових националних еталона ДМДМ које би задовољиле потребе привредних субјеката. Анкетирање је извршено електронски, слањем упитника на 500 e-mail адреса заинтересованих страна-привредних субјеката (акредитоване лабораторије, институти, тела за оцењивање усаглашености, овлашћена тела, јавна комунална предузећа и др.) и путем званичног веб сајта www.dmdm.gov.rs. Анкетирање је трајало је од 29. марта до 9. маја 2016. године и било је добровољно.

1. Групе заинтересованих страна које су учествовале у реализацији анкете

Анкету је попунило 88 привредних субјеката, односно 17,6% од укупног броја заинтересованих страна којима је послата анкета, а њихова расподела по секторима је приказана на слици 1.

Међу анкетираним субјектима издвајају се четири велике групе заинтересованих страна:

- тела овлашћена за обављање послова оверавања мерила,
- тела за оцењивање усаглашености (лабораторије за еталонирање, испитивање, контролисање и сертификациона тела),
- индустријске лабораторије и

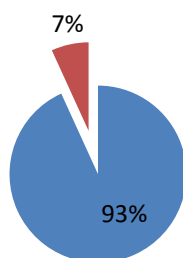

- истраживачко развојне лабораторије при научним институтима

У прилог тврдњи да је анализирани узорак репрезентативан иде чињеница да од укупног броја анкетираних (88) њих 82 (93,18%) већ су корисници услуга ДМДМ а шест (6,82%) нису, међутим пет од њих шест који нису: Идворски лабораторије, ЈКП "Београдски водовод и канализација" Лабораторија за контролисање водомера, Институт Винча, Лабораторија за физичку хемију, Tigar Tyres Пирот, Podgorina Frucht d.o.o. имају у плану да започну коришћење услуга ДМДМ.

Слика 2. Однос броја корисника услуга ДМДМ и оних који то нису у анкетираном узорку

■ Корисници услуга ■ Нису корисници услуга

2. Исказане потребе за проширењем обима услуга ДМДМ

На питање које услуге користе (а било је могуће изабрати више одговора) анкетирани су одговорили на следећи начин:

Слика 3. Услуге ДМДМ које користе анкетирани

С обзиром на препоруку европског удружења националних метролошких института EURAMET да је „**национални метролошки институт одговоран за развој и одржавање националних еталона, обезбеђујући међународно признату следивост до међународног система јединица SI, водећи рачуна да ти еталони одговарају националним потребама и обезбеђујући метролошку експертизу и трансфер знања ка националним корисницима кроз услуге еталонирања највишег нивоа, консултације, обуке и друге врсте помоћи**“ [1], слика 3. показује да ДМДМ у великој мери задовољава ту препоруку. Идеја анкете је управо и била да, кроз прикупљање и анализу података о потребама привредних субјеката, ДМДМ учини први корак у метролошкој експертизи исказаних потреба, ради проширивања обима услуга из њене надлежности, а у правцу задовољавања њихових потреба, конкретније, унапређење постојећих и остваривање нових националних еталона.

Поред оцене садашњег стања, анкета је претендовала да обезбеди информације о потребама привреде које су у надлежности ДМДМ.

Дакле 57% анкетираних планира да почне да користи неку од услуга ДМДМ коју до сада није користило. Информација о одговорима на следеће питање прецизира коју врсту услуга анкетирани планирају да започну да користе (било је могуће изабрати више одговора) :

Слика 5. Услуге ДМДМ које анкетирани планирају да започну да користе у будућем периоду

Доминира опет иста група услуга као и код одговора на питање које услуге већ користе привредни субјекти, што је и логично, с обзиром да анкетирани поседују референтне и/или радне еталоне. Поред услуге еталонирања, односно обезбеђивања следивости од стране ДМДМ као националног метролошког института (НМИ), што је један од основних задатака по његовој дефиницији, изражена је потреба привредних субјеката за трансфером знања у области метрологије у облику обука, семинара, консултација.

2.1 Еталонирање

Један од главних циљева анкете је био да се утврде области мерења у којима је потребно остварити нове националне еталоне. Из тих разлога је постављено питање: „Да ли све услуге еталонирања које су Вам потребне можете да добијете у Србији или неке од њих морате да потражите у иностранству?“

Слика 6. Да ли све услуге еталонирања које су Вам потребне можете да добијете у Србији или неке од њих морате да потражите у иностранству?

ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ

На основу датих одговора евидентно је да ДМДМ у значајном делу, 83% задовољава потребе привредних субјеката (Слика 6) у области еталонирања у Републици Србији.

У даљем току анкете привредни субјекти који су се изјаснили да неке услуге еталонирања морају потражити у иностранству, њих 17% (Слика 6) , прецизирали су о каквим се еталонирањима ради.

У узорку који се односи на овлашћена тела, од њих 27 или 30,68% анкетираних, осам се изјаснило да неке услуге еталонирања морају потражити у иностранству, а шест од тих осам је прецизирало да се ради о еталонирању у области протока течности и гасова, детаљи се могу видети у табели:

Назив овлашћеног тела	Које услуге тражите у иностранству?
Vukas mering d.o.o.	Еталонирање протокомера вршимо у иностранству
ЈКП "Београдски водовод и канализација" Лабораторија за контролисање водомера	Услуге еталонирања електро магнетних мерила протока морамо вршити у иностранству с обзиром да нема ни једне акредитоване лабораторије у Републици Србији.
"Oil Comerc Company" d.o.o.	Еталонирање Радних еталон посуда за мерење запремине ТНГ-а и ТГ-а...
Feromont d.o.o.	Еталонирање РЕ-еталон гасомер са течношћу.
ЈКП за водовод i kanalizaciju NAISSUS - Niš	Електромагнетни мерачи протока када се користе као еталони код опреме за контролисање водомера.
Технопетрол СА д.о.о. Гаџин Хан	Еталон мерења запремине великог протока, еталон за гасомере и сл.

Из узорка који се односи на тела за оцењивање усаглашености, из организације ОРАО А.Д. из Београда су се такође изјаснили да мерила протока течних флуида не могу еталонирати у Србији. Дакле седам од 15 (46,67%) заинтересованих страна које су изјавиле да постоје услуге еталонирања које морају тражити у иностранству, је прецизирало да еталонирање мерила протока течности и гасова не могу извршити у Републици Србији.

ОвOME треба додати и податак да Нафтна индустрија Србије (НИС) није учествовала у анкети, а ДМДМ располаже подацима да НИС такође еталонира своја мерила протока течности у иностранству.

С обзиром да ДМДМ располаже делом опреме за еталонирање мерила протока гасова, као и да је у току набавка опреме за мерење протока течности (преко Пројекта ИПА 2013 "Техничка помоћ за набавку неопходне опреме за побољшање услуга оцењивања усаглашености у Републици Србији"), а на основу резултата анкете, који показује да су најизраженије потребе привредних субјеката у области мерења протока гасних и течних флуида **примарни задатак ДМДМ је да у наредном периоду ради на јачању кадровских и техничких капацитета и унапређењу могућности мерења и еталонирања у овој области.**

2.2 Консултације и обуке

Једна од основних функција ДМДМ, као НМИ, је и трансфер знања у области метрологије заинтересованим странама у Србији. Ступањем на снагу новог Закона о метрологији ("Сл. гласник РС", бр. 15/2016), делокруг ДМДМ је и формално проширен пружањем стручне помоћи и вршењем обука за обављање послова у области метрологије. С тим у вези су у анкети постављена следећа питања:

Из добијених одговора, **јасна је порука и изражена потреба привредних субјеката за обукама из области метрологије.**

Ради прецизирања потреба постављено је следеће питање: „Из којих области метрологије имате потребе за обукама?“ (било је могуће изабрати више понуђених одговора):

ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ

Добијени резултати показују да је поред обука из специфичних метролошких области, значајно исказана потреба привредних субјеката **за обуком из области опште метрологије**.

С обзиром на добијене резултате, други примарни задатак ДМДМ ће бити реализација обука, првенствено обуке “Општа метрологија” а затим и обука из области за којима је исказана потреба.

2.3 Међулабораторијска поређења у сврху испитивања оспособљености (ПТ шеме)

Важан фактор обезбеђења прецизнијих резултата мерења лабораторија је њихово учествовање у ПТ шемама. Када су у питању физичка мерења ДМДМ у највећем броју случајева суверено обезбеђује референтну вредност за одговарајуће ПТ шеме, али је ситуација у области хемијских, медицинских и мерења у области заштите животне средине знатно сложенија.

На питање: „Да ли организација ПТ шема у Србији задовољава Ваше потребе, или неке од њих морате да потражите у иностранству?“ анкетирани су дали следеће одговоре:

Недостаци у области ПТ шема везани за физичка мерења на које указују резултати анкете се могу сумирати у следећем табеларном приказу:

Р.Б.	Назив организације	ПТ шеме у следећим областима морамо тражити у иностранству	Могући правац деловања
1.	Идворски лабораторије	У Србији не постоје ПТ шеме из области електромагнетске компатибилности и испитивања радио телекомуникационе опреме. Сами се организујемо на нивоу сарадње између лабораторија.	ДМДМ не располаже ни кадровским ни техничким ресурсима у овој области. Потребно је урадити студију изводљивости развоја ове области.

ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ

Р.Б.	Назив организације	ПТ шеме у следећим областима морамо тражити у иностранству	Могући правац деловања
2.	Термоенергетик Плус	До сада смо ПТ шеме обављали са Националним метролошким институтом из Чешке у области вакуума и притиска.	ДМДМ располаже информацијама да су, поред ове организације, Технички опитни центар (ТОЦ) и Београдске електране ПТ шему из области притиска тражиле у иностранству ДМДМ има развијену област притиска, потребно је урадити студију изводљивости проширења опсега у области мерења притиска.
3.	Институт Гоша д.о.о.	ПТ шеме из области угла (угломер, угаоник, либела), Нису биле организоване у Србији	ДМДМ је спровела поређење у коме су учествовали ХК Крушик а.д. и 21.Мај доо, узорак – гранична мера угла (еталон вишег степена тачности од наведених мерила). Проблем настаје тако што ове две лабораторије Акредитационо тело Србије не препознаје као могуће провајдере у овој области с обзиром да нису акредитовани према ISO/IEC 17043, а ДМДМ тренутно нема развијену методу за ова мерила (низак ниво тачности). Потребно је урадити студију изводљивости развијања поменуте методе.
4.	ЈКП "Београдски водовод и канализација" Лабораторија за контролисање водомера	Нема провајдера за ПТ шеме из области контролисања хоризонталних водомера за хладну воду у Републици Србији	Ово ће бити могуће након развија област протока течних флуида у ДМДМ.
5.	ОРАО А.Д.	Проток течних флуида, влажност, сила опсег 500t тврдоћа, запремина	Слично и овде важи за проток , што се тиче влажности – ДМДМ има кадровске и техничке потенцијале за мерење влажности ваздуха, развија ову област, очекују се СМС из ове области до краја године, сила и тврдоћа – ДМДМ нема кадровских ни техничких капацитета у овој области
6.	Републички хидрометеоролошки завод, Метеоролошка лабораторија	Брзина струјања ваздуха Атмосферски притисак Релативна влажност ваздуха	ДМДМ има кадровске и техничке потенцијале за мерење влажности ваздуха , развија ову област, очекују се СМС из ове области до краја године.

ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ

Р.Б.	Назив организације	ПТ шеме у следећим областима метрологије морамо тражити у иностранству	Могући правац деловања
7.	Технички опитни центар, Сектор за метрологију	Индуктивност, капацитивност, микроталасне величине (снага, импеданса, коефицијенти рефлексије), вибрације	ДМДМ има објављене СМС из области индуктивности и капацитивности . У области микроталасних величина и вибрација ДМДМ нема капацитете

Ево и резимеа по питању ПТ шема у области хемијских, медицинских и мерења у области заштите животне средине:

Р.Б.	Назив организације	ПТ шеме у следећим областима метрологије морамо тражити у иностранству
1.	Пољопривредна стручна служба Зрењанин доо	Учествовали смо у ПТ шемама од стране ВІРЕА за испитивања земљишта и меркантиле током 2015. из разлога што у Србији није постојао ПТ провајдер.
2.	Научни институт за прехрамбене технологије у Новом Саду	Међулабораторијска поређења за физичко-хемијска и биолошка и биохемијска испитивања хране и хране за животиње јер не постоје међулабораторијска поређења за одређене врсте испитивања у земљи.
3.	Пољопривредна стручна служба Кикинда д.о.о.	ПТ - Агрохемијска испитивања.
4.	Институт Винча, Лабораторија за физичку хемију	Садржај органских једињења у земљишту и ваздуху, тешки метали у разним материјалима
5.	ПСС Суботица АД Суботица	Хемијско испитивање земљишта - потенциометрија (рН), волуметрија (испитивање садржаја калцијум-карбоната и садржаја хумуса), спектрофотометрија (испитивање садржаја лакоприступачног фосфора) и пламена фотометрија (испитивање садржаја лакоприступачног калијума)
6.	Заштита на раду и заштита животне средине "Београд" доо	За узорковање ваздуха, прашкастих материја
7.	ЈКП "Београдске електране" Београд	Еталонирање гасних анализатора за мерење емисије из стационарних извора - нема провајдера, ДМДМ последња два пута није могла да организује, помогла је у контакту и организовању ПТ у Португалу Мерење емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора - нема провајдера
8.	ЈКП "Водовод и канализација" Крагујевац	Физичко хемијска и хемијска мерења код испитивање воде за пиће
9.	ПСС ВРБАС ДОО ВРБАС	Анализа земљишта
10.	Ветеринарски специјалистички институт "Јагодина"	Ми за сада не учествујемо у ПТ шемама из области метрологије. Многе ПТ шеме из области микробиологије, серологије и паразитологије које користимо су иностране
11.	Ветеринарски Специјалистички	Не обављамо ПТ шеме из области метрологије. ПТ шеме из делокруга наше делатности (микробиолошка испитивања у

ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ

Р.Б.	Назив организације	ПТ шеме у следећим областима метрологије морамо тражити у иностранству
	Институт "Шабац"	ветеринарској медицини) морамо да тражимо у иностранству, јер у Србији не постоје лабораторије акредитоване за ову врсту делатности.

Према извештају немачког експерта, Dr. Tin Wina, испред немачког националног метролошког института РТВ, у оквиру пројекта „Помоћ инфраструктури квалитета у Р. Србији“, а чија је мисија била истраживања потреба за следивошћу у областима хемијских и медицинских мерења као и мерења у области заштите животне средине у Р. Србији: „Генерални исход и закључак расправе на радионици о ПТ шемама из ове области је био да су лабораторијама у овом тренутку потребне исплативе ПТ шеме, које су више оријентисане према актуелним проблемима унутар земље, а без превише одлагања услед транспорта ПТ узорка из иностранства и назад или царинских ограничења. Постоје неке лабораторије које су изразиле спремност да постану ПТ провајдер или који су биле заинтересоване да покрену активности у вези ПТ шема посебно за област безбедности хране и хране за животиње, али ови планови су заглављени и без реализације, јер национално акредитационо тело (АТЦ) тренутно не признаје било какве ПТ шеме без акредитованог провајдера ПТ шеме у складу са ISO 17043.

Потенцијални провајдери ПТ услуга у овој области су:

- ФИНС- Научни институт за прехрамбене технологије у Новом Саду у домену испитивања намирница и хране за животиње
- Институт за хигијену и технологију меса у Београду, у домену испитивања намирница, хране за животиње и анализа меса
- Нафтна индустрија Србије (НИС), за испитивање нафтних деривата
- Агенција за заштиту животне средине Србије, за мерење амбијенталног ваздуха и мониторинг отпадних вода
- Агенција за лекове и медицинска средства, за анализу лекова и фармацеутских производа
- Фармацеутски факултет, за анализу медицинских препарата и лекова“ [2]

Ако се посете интернет странице ових организација види се да ФИНС није „кандидат“ већ активан провајдер ПТ шема још од 2010. године.

<http://www.fins.uns.ac.rs/index.php?page=rezultati-2010>

Какву врсту помоћи лабораторијама активним у овој области ДМДМ може да пружи?

Један од резултата пројекта „Помоћ инфраструктури квалитета у Р. Србији“, је инсталација и обука кадрова за софтверски пакет PROLab™ Plus. ДМДМ једина поседује поменути софтверски пакет у Републици Србији, и он ће бити на располагању свим заинтересованим организаторима међулабораторијских поређења у нашој земљи.^[3]

ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ

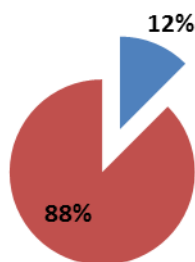
PROLab™ Plus представља свеобухватни, општеприхваћени и стандардизовани софтверски пакет за обраду резултата међулабораторијских поређења. Тиме се обезбеђује систематизација великог броја података графичким и рачунским методама, као и оптимално искоришћење података. Коришћењем овог софтвера могуће је обрадити резултате и генерисати извештај са међулабораторијског поређења у коме учествује до 300 лабораторија.

3. Остале исказане потребе заинтересованих страна

Последњи део анкете се односио на истраживање о потребама привредних субјеката, које нису евентуално биле обухваћене претходно постављеним питањима.

Да ли имате потребу за неком новом услугом из наше надлежности која би поједноставила ваше пословање, а није обухваћена питањима из ове анкете?

■ ДА (11) ■ НЕ (77)

Предлози 12% анкетираних, као и коментари у циљу разјашњавања и о евентуалним активностима ДМДМ, могу се видети у табели:

Р.Б.	Назив организације	Потреба за новом услугом	Коментар
	Meter&Control d.o.o.	Увођење централне базе о оверавању мерила, која би укључивала и извештаје о контролисању са свим резултатима. ДМДМ би имала бољу контролу, а овлашћена тела би могла да се ослободе обавезе чувања документације, нарочито папирне.	У току је израда јединствене базе података која је финансирана од стране РТВ пројекта „Помоћ инфраструктури квалитета у Р. Србији“, а која би садржавала податке о овереним мерилима, о резултатима метролошког надзора као и надзора над стручним радом овлашћених тела.
	Идворски лабораторије	Покретање акције поједностављења царинских и шпедитерских процедура за еталонирање мерне опреме у	Питање царинских и шпедитерских процедура није у надлежности ДМДМ.

ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ

Р.Б.	Назив организације	Потреба за новом услугом	Коментар
		иностранству за испитне лабораторије и контролна тела.	
	Elmer Profesional	Потребан нам је приступ свим типским одобрењима са детаљима, јер тренутно можемо само да нађемо тип и ознаку, не и детаље, да би могли да их користимо у нашим производима или да би могли да надзиремо конкурентске фирме, које се служе недозвољеним величинама мерила, а која не можемо да утврдимо, јер немамо приступ детаљима типских одобрења. Потребно је да се оспособите да можете издати ЕС-Туре одобрење, да би могли наше производе продавати у Европи, ако можете потребно је да нас обавестите како и где.	Приступ свим типским одобрењима тренутно могу да имају само овлашћена тела која обављају послове оверавања мерила као поверене послове, јер се подаци садржани у уверењима о одобрењу типа могу користити једино у те сврхе.
	Институт за хигијену и технологију меса	Еталонирање лабораторијских центрифуга	ДМДМ у овом тренутку не располаже ни кадровским ни техничким капацитетима за започињање развоја у овој области.
	ОРАО А.Д.	Обуке за еталонирање конкретних мјерила – еталона са примјерима прорачуна мјерне несигурности	Ова иницијатива је обрађена у делу који се односи на обуке.
	ЈКП "Водовод" Бор	Хитна обука у вези са применом Правилника о мерилима ("Службени гласник РС", број 63/2013), са аспекта контролисања и оверавања водомера, посебно у вези захтева у погледу опреме и исправног и оправданог прихватања или одбацивања када је мерило (водомер) на граници у складу са BIMP JCGM 106 (2012) .	Оправдана иницијатива, ДМДМ ће у наредном периоду организовати тражену обуку.
	ЕПС Дистрибуција	Припремом и обуком запослених за полагање стручних испита, у складу са	Сачињен је Нацрт правилника о програму полагања стручног испита којим је предложено да ДМДМ сачини

ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ

Р.Б.	Назив организације	Потреба за новом услугом	Коментар
		Законом о метрологији.	приручник о полагању стручног испита из метрологије. С тим у вези ДМДМ ће организовати обуке за поједине врсте мерила.
	Агронова доо	Можда, атести за увезене производе. Као што ради квалитет из Ниша,. Могло би много брже, јефтиније и лакше ако већ постоје испитивања око усаглашености производа из иностранства од ино добављача. Ако већ постоје потврде зашто то понављати опет код нас и тиме поскупљујемо производ на домаћем тржишту и постајемо мање конкурентни.	На сва мерила која су предмет Правилника о мерилима (10 врста) и Правилника о вагама са неаутоматским функционисањем, примењује се одредба члана 5а Правилника о врстама мерила за које је обавезно оверавање и временским интервалима њиховог периодичног оверавања, којим је прописано да уколико су та мерила усаглашена са захтевима ових правилника и уколико је њихова усаглашеност оцењена према поступцима из тих правилника и ако су означена у складу са тим правилницима - не подлежу првом оверавању. Потребно је, међутим, да ДМДМ изврши увид на тим мерилима у циљу њихове идентификације, односно утврђивања истоветности тих мерила са мерилима која су наведена у решењу о признавању, као и да добије информацију о месту коришћења тих мерила, како би се омогућило вршење надзора над њиховом употребом.
	EWG d.o.o	Утврђивање усаглашености према модулу D или F (Ако ДМДМ буде именовано)	Пројектом „Помоћ инфраструктури квалитета у Р. Србији“ завршена је фаза акредитације ДМДМ према SRPS ISO/IEC 17065:2013 (Оцењивање усаглашености — Захтеви за тела која сертифицију производе, процесе и услуге) за сертификацију вага са неаутоматским функционисањем, бројила електричне енергије и таксиметара према модулу В. У следећој фази пројекта предвиђено је оспособљавање ДМДМ за оцењивање усаглашености према модулу D. Када су у питању ваге са неаутоматским функционисањем, именовано је прво тело за оцењивање усаглашености у смислу прве верификације, Con-lab d.o.o. Београд. http://www.dmdm.rs/PDF/ImenovanoTelo

ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ

Р.Б.	Назив организације	Потреба за новом услугом	Коментар
			cr.pdf
	Технопетрол СА д.о.о. Гаџин Хан	Доношење подзаконских аката у вези начина испитивања и контролисања мерила из области законске метрологије.	Највећи број подзаконских аката према врстама мерила је донет, а преостали подзаконски акти биће донети у складу са програмом рада Владе.

1. Референце

[1] EURAMET and the Operation of NMIs, EURAMET e.v., Braunschweig, January 2015

[2] Report of Follow-up mission related to of the needs for traceability for chemical, environmental and medical measurements in Serbia carried out by Dr. Tin Win 25 - 31 May 2014

[3] PROLAB SOFTVER ZA OBRADU REZULTATA MEĐULABORATORIJSKIH POREĐENJA, Jelena M. Bebić, Luka S. Gažević, C. Blăul, International Journal "Advanced Quality", Beograd 2016